

Guia didàctica

Segon cicle d'educació infantil

www.cinemadretsinfants.cat

// Cicle de Cinema dels Drets dels Infants

A BARCELONA ELS INFANTS NO ESTEU SOLS

2020 - 2021

EL VIATGE DE LA BU I ALTRES CONTES

Julien Bisaro, Nils Skapāns, Ya-Ting Yu,
Claudia Ruiz, Roman Kachanov i Marina Svojková

Ajuntament de
Barcelona

ÍNDEX

PÀG.

<u>3</u>	1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS
<u>3</u>	1.1. Propòsit i enfocament
<u>4</u>	1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars
<u>5</u>	1.3. Drets a treballar
<u>5</u>	1.4. Marc legal relacionat
<u>7</u>	2. ELS CURTMETRATGES
<u>7</u>	2.1. Fitxa tècnica breu
<u>8</u>	2.2. Sinopsi de l'argument
<u>9</u>	2.3. Conflictes i personatges en relació als valors a treballar
<u>14</u>	3. PROPOSTA PEDAGÒGICA
<u>14</u>	3.1. Plantejament general
<u>14</u>	3.2. Per anar al cinema
<u>16</u>	3.3. Del cinema a l'aula
<u>19</u>	3.4. De l'aula al món
<u>19</u>	3.5. Recull de creacions escolars
<u>19</u>	3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat
<u>20</u>	4. MATERIAL COMPLEMENTARI
<u>20</u>	4.1. Enllaços d'interès
<u>20</u>	4.2. Bibliografia i filmografia

1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS

1.1. Propòsit i enfocament

La soledat és una qualitat humana que cal cultivar, preservar i respectar durant les diferents etapes de creixement, però sempre de forma adequada. Els drets de la infància ens remeten a la protecció i l'empara dels nens i les nenes, i els nois i les noies que pateixen circumstàncies d'aïllament social i necessiten recursos per fer-hi front. Les institucions públiques han de garantir, de manera universal, la vivència sana de la soledat i la cerca de solucions quan es donen casos de solitud no desitjada. També hi juga un paper clau l'entorn immediat de cada infant i jove, sobretot la família i l'escola.

Amb el títol **A Barcelona els infants no esteu sols**, el Cicle de Cinema dels Drets dels Infants (CCDI) de l'Ajuntament de Barcelona vol afavorir que els i les nenes, i els nois i les noies de Barcelona puguin connectar-se amb el seu jo interior, per comprovar les situacions que els provoquen isolament i amb quines estratègies poden abordar-ho. D'entrada, és crucial la certesa que sempre podran comptar amb una persona adulta, un servei o una institució que exerceixi funcions de guia i d'acollida.

L'edició 2020-21 del CCDI ofereix recursos per conèixer i debatre els drets dels infants vinculats a situacions i sensacions de **soledat** que viuen els nens i les nenes, i els nois i les noies de la ciutat. Han de saber on trobaran una mà que els acompanyi i els aculli. Els ajudarà partir de la legislació actual: Declaració Universal dels Drets Humans, Convenció sobre els Drets de l'Infant, Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, i Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona.

Per a educació infantil s'ha programat la sessió **El viatge de la Bu i altres contes**, que combina un migmetratge i cinc curtmetratges. Les històries d'un gat, una òliba, una girafa i tres nenes diferents fan molt evident la importància que cada infant confii en les pròpies capacitats i habilitats, per créixer i tirar endavant. Quan se senten en soledat, els i les protagonistes sempre acaben trobant altres persones (o animals) que els ajuden i protegeixen, i sobretot que els acompanyen en la seva quotidianitat.

El recorregut pedagògic va de l'aula al cinema, del cinema a l'aula i de l'aula a la vida quotidiana i a l'entorn dels nens i les nenes. Per facilitar-lo, el [web](#) disposa dels materials didàctics, les creacions de l'alumnat, i la informació sobre les sessions familiars, d'adolescents, i per a entitats socioeducatives i de lleure educatiu.

El **Cicle de Cinema dels Drets dels Infants (CCDI)** és un programa educatiu que promou el Departament de Promoció de la Infància de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona, engegat l'any 2000 en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona.

L'edició **2020-21** del CCDI ofereix recursos per treballar a l'aula els **drets dels infants** relacionats amb la **soledat**.

1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars

1. Aprendre a ser i actuar d'una manera cada vegada més autònoma

- Acceptació positiva de les pròpies característiques, tant capacitats com limitacions personals.
- Actitud optimista, esforç i iniciativa per anar resolent situacions de dificultat: físiques, emocionals, relacionals i intel·lectuals; comptant amb l'ajut de les persones adultes o els iguals.
- Identificació de les emocions bàsiques: amor, alegria, tristesa, enuig i por a partir de les pròpies vivències. Associació amb causes i conseqüències. Relació entre coneixement i acció.
- Prudència davant algunes situacions de risc o perill.
- Autoregulació progressiva d'hàbits d'autonomia i rutines referits a la cura del cos: higiene, descans, alimentació, seguretat.
- Incorporació progressiva d'hàbits beneficiosos per a la salut com a benestar personal i interpersonal.

2. Aprendre a pensar i a comunicar

- Ús del dibuix com a mitjà de representació: observació de la realitat, processos, canvis.
- Identificació d'informacions proporcionades pels diferents mitjans de comunicació, i expressió de la pròpia opinió.
- Interès per compartir interpretacions, sensacions i emocions provocades per les produccions artístiques.
- Expressió i comunicació de fets, sentiments i emocions, vivències o fantasies a través del dibuix i altres produccions artístiques.
- Foment de l'expressió i comunicació d'emocions alienes per mitjà dels diferents llenguatges.

3. Aprendre a descobrir i tenir iniciativa

- Desig d'autonomia i iniciativa pròpia.
- Interès i confiança cap a les emocions pròpies i alienes.
- Curiositat i iniciativa per la descoberta, per fer-se preguntes, etc.

4. Aprendre a conviure i habitar el món

- Exercitació progressiva d'hàbits que afavoreixin la relació amb els altres: cura, atenció, escolta, diàleg i respecte.
- Interès i confiança per acostar-se afectivament a les emocions de les altres persones. Sensibilitat i percepció de les necessitats i els desitjos dels altres amb progressiva actitud d'ajuda i de col·laboració. Comportaments d'empatia i assertivitat.

1. Aprendre a ser i actuar d'una manera cada vegada més autònoma.

2. Aprendre a pensar i a comunicar.

3. Aprendre a descobrir i tenir iniciativa.

4. Aprendre a conviure i habitar el món.

1.3. Drets a treballar

Dret de tots els infants a la protecció contra l'aïllament i la soledat no volguda.

1.4. Marc legal relacionat

Declaració dels Drets de l'Infant

Principi 6. L'infant, per al desenvolupament ple i harmoniós de la seva personalitat, necessita amor i comprensió. Sempre que sigui possible, haurà de créixer a l'emparança i sota la responsabilitat de la seva mare i/o el seu pare i, en qualsevol cas, en un ambient d'afecte i de seguretat moral i material; llevat de circumstàncies excepcionals, l'infant de tendra edat no serà separat de la seva mare. La societat i les autoritats públiques tindran una cura especial envers els infants sense família o que estiguin mancats de mitjans adequats de subsistència.

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Article 9.1. Els estats membres vetllaran perquè l'infant no sigui separat dels seus pares contra llur voluntat, tret de quan les autoritats competents, d'acord amb la legislació i els procediments aplicables, decideixin que aquesta separació és necessària per a l'interès primordial de l'infant. Aquesta decisió pot ser necessària en casos especials, com quan els pares maltracten o abandonen l'infant o quan els pares viuen separats i s'ha de prendre una decisió sobre el lloc de residència de l'infant.

Article 39. Els estats membres han de prendre totes les mesures adequades per promoure la recuperació física i psicològica, i la reinserció social d'un infant víctima de qualsevol forma d'abandó, explotació, abús, tortura o qualsevol altra forma de tractament o càstig cruel, inhumà o degradant; o conflictes armats. Aquesta recuperació i reinserció ha de tenir lloc en un ambient que protegeixi la salut, l'autoestima i la dignitat de l'infant.

Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència

Article 102. Definició i concepte

1. Als efectes del que estableix aquesta llei, s'entén per situació de risc la situació en què el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, social o familiar, sempre que per a la protecció efectiva de l'infant o l'adolescent no calgui la separació del nucli familiar.

Dret de tots els infants a la protecció contra l'aïllament i la soledat no volguda.

2. Són situacions de risc:

- a) La manca d'atenció física o psíquica de l'infant o l'adolescent pels progenitors, o pels titulars de la tutela o de la guarda, que comporti un perjudici lleu per a la salut física o emocional de l'infant o l'adolescent.
- b) La dificultat greu per a dispensar l'atenció física i psíquica adequada a l'infant o l'adolescent per part dels progenitors o dels titulars de la tutela o de la guarda.

Article 105. Concepte

1. Es consideren desemparats els infants o els adolescents que es troben en una situació de fet en què els manquen els elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat, sempre que per a llur protecció efectiva calgui aplicar una mesura que impliqui la separació del nucli familiar.

2. Són situacions de desemparament:

- a) L'abandonament.
- d) L'exercici inadequat de les funcions de guarda que comporti un perill greu per a l'infant o l'adolescent.
- h) La desatenció física, psíquica o emocional greu o cronificada.
- k) Les situacions de risc que per llur nombre, evolució, persistència o agreujament determinin la privació a l'infant o l'adolescent dels elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat.
- l) Qualsevol altra situació de desatenció o negligència que atempti contra la integritat física o psíquica de l'infant o l'adolescent, o l'existència objectiva d'altres factors que n'impossibilitin el desenvolupament integral.

Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona

Article 13. Vida personal i familiar

3. L'Ajuntament de Barcelona ha de posar a l'abast de les famílies els instruments i recursos necessaris perquè desenvolupin el paper d'unitat bàsica de la societat i nucli socialitzador i protector dels i les menors.

Article 22. Infants i adolescents

Totes les persones menors d'edat tenen dret a tenir condicions d'existència que els permetin el seu desenvolupament integral.

En particular:

- a) Tenen dret a gaudir de la seva família en un marc de responsabilitat i protecció.
- b) Han de tenir garantits els recursos socials per al ple desenvolupament físic, mental, intel·lectual i ètic.
- c) Tenen dret a opinar i a expressar-se.
- f) Tenen dret a la prevenció i l'atenció davant de situacions de discriminació, risc o desemparament.

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Ajuntament de
Barcelona

Legislació autonòmica i local que regula els drets dels infants:

1. Catalunya

[Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència \(íntegra\).](#)

2. Barcelona

[Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona \(íntegra\).](#)

2. ELS CURTMETRATGES

2.1. Fitxes tècniques breus

Títol: *El viatge de la Bu*

Títol original: *L'Odysee de Choum*

Direcció: Julien Bisaro

Guió: Claire Paoletti i Julien Bisaro

Països de producció: França i Bèlgica

Any d'estrena: 2019

Durada: 26 minuts

Animació 2D · Versió en català

Títol: *El gat a la bossa*

Títol original: *Cat in the Bag*

Direcció: Nils Skapāns

Guió: Nils Skapāns

País de producció: Letònia

Any d'estrena: 2013

Durada: 7 minuts

Animació *stop-motion* (cut out amb plastilina) · Sense diàlegs

Títol: *Allò que els ulls no veuen*

Títol original: *Out of Sight*

Direcció: Ya-Ting Yu

Guió: Ya-Ting Yu

País de producció: Taiwan

Any d'estrena: 2010

Durada: 5 minuts

Animació 2D · Sense diàlegs

Títol: *Ailín en la luna*

Títol original: *Ailín en la luna*

Direcció: Claudia Ruiz

Idea original: Vilma Honnorat i Claudia Ruiz

Guió: Claudia Ruiz i Malena Martínez

País de producció: Argentina

Any d'estrena: 2017

Durada: 5 minuts

Animació *stop-motion* (cut out amb plastilina) · Versió en castellà

Guia didàctica

Segon cicle d'educació infantil

EL VIATGE DE LA BU I ALTRES CONTES

Julien Bisaro, Nils Skapāns, Ya-Ting Yu,
Claudia Ruiz, Roman Kachanov i Marina Svojková

2. ELS CURTMETRATGES

Títol: *Manyoples*

Títol original: *Varezhka*

Direcció: Roman Kachanov

País de producció: URSS

Any d'estrena: 1967

Durada: 10 minuts

Animació *stop-motion* (cut out amb plastilina) · Sense diàlegs

Títol: *Per damunt de tot*

Títol original: *Tout là-haut*

Direcció: Martina Svojková

Guió: Wouter van Haver

Països de producció: França i Bèlgica

Any d'estrena: 2019

Durada: 13 minuts

Animació 2D (*papier découpé*) · Versió en català

2.2. Sinopsis de l'argument

El viatge de la Bu

Una gran tempesta ha arrossegat a l'òliba Bu i al seu germanet, que encara no ha sortit de l'ou, fora del niu. La cria s'haurà d'enfrontar a dues missions complicades: retrobar la seva mare i tenir cura del petitó. Malgrat els perills amb què es topa al bosc i a la ciutat, la Bu es mostrarà valenta i decidida. S'enfrontarà a temibles cocodrils, coneixerà els humans i s'adonarà de la seva pròpia fortalesa, en una aventura que la farà madurar.

[Tràiler](#)

El gat a la bossa

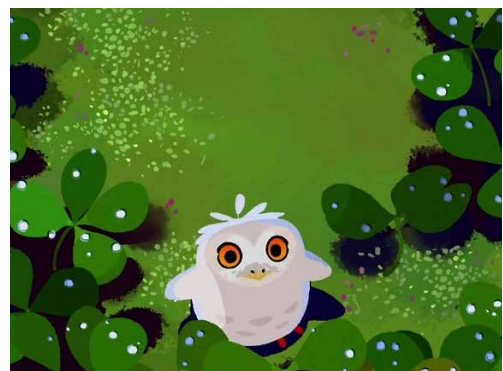
Un gatet juga sol a casa fins que, després d'una malifeta, la mestressa l'abandona al carrer dins d'una bossa. Se les enginya per sortir-ne i comença a deambular tot trist i afamat per la ciutat. Al final fa cap a un cementiri d'animals i allà l'acaba adoptant una nena que visitava al seu gat mort.

[Curtmetratge](#)

Allò que els ulls no veuen

Tot d'una roben la bossa de mà a una nena cega que passeja amb el gos. Mentre el seu guia surt a la saga del lladre, ella es queda tota sola. Troba una vareta màgica que l'ajuda a conèixer l'entorn i a moure's amb autonomia, també gràcies a la perspicàcia dels seus sentits.

[Curtmetratge](#)

2. ELS CURTMETRATGES

Ailín en la luna

L'Ailín és una nena de quatre anys que només vol jugar i reclama contínuament l'atenció. Un dia provoca l'esclafit enfurismat de la seva mare i la seva relació habitual es trenca, fins que tot torna a l'ordre amorós.

Tràiler

Manyoples

Una nena mira per la finestra com altres infants del veïnat treuen a passejar i juguen a la neu amb les seves mascotes. Ella també en vol tenir una. Una família del mateix bloc li dona un gosset però la seva mare el descobreix i li fa tornar. Com que la mare, sempre abstreta en la lectura, no li permet acollir el gosset, la nena aconsegueix crear-ne un d'imaginari amb una manyopla.

Curtmetratge

Per damunt de tot

Una família de girafes passa les vacances en un bosc. La girafa petita es perd i es troba amb els animals que l'habiten. Al principi tots ells semblen no estar molt còmodes amb la seva presència. Gràcies a la seva amabilitat, acabarà sent acceptada.

Teaser

2.3. Conflictes i personatges en relació als valors a treballar

El viatge de la Bu

La necessitat de protecció i companyia és un dels primers impulsos dels éssers humans. En els animals es manifesta des del mateix instant del naixement, en què les cries busquen l'acceptació del primer ésser que perceben com a adult. Els estudis científics d'etologia demostren que sempre succeeix així en les aus, quan els manca la mare. Això explica que l'òliba Bu, tot just sortida de l'ou, s'adreci decidida a un esquirol que és al seu cau. La recerca d'un afecte protector no la fa distingir entre un cocodril, una verra o una óssa rentadora.

Aquest instint és reversible, i és el que empeny la Bu a oferir protecció al germanet que encara no ha sortit de l'ou. La situació de desempara en la qual es troba la petita òliba li fa prendre consciència de si mateixa i assumir la responsabilitat de guiar el seu germanet, tan quan és dins com fora de l'ou. L'odissea que viu la Bu apunta metafòricament a l'assumpció de la soledat i la individualitat com a components essencials de supervivència.

La situació de desempara en la qual es troba la petita òliba li fa prendre consciència de si mateixa i assumir la responsabilitat de guiar el seu germanet, tan quan és dins com fora de l'ou. L'odissea que viu la Bu apunta metafòricament a l'assumpció de la soledat i la individualitat com a components essencials de supervivència.

2. ELS CURTMETRATGES

El gat a la bossa

La soledat durant la infància pot ser sobrevinguda, forçada, imposada. Es produeix per circumstàncies conjunturals, com ara la mort o la separació dels progenitors, o per una acció voluntària de deixadesa o de manca de responsabilitat, que és quan es produeix un abandonament.

En el cas d'aquest curtmetratge, que cal entendre metafòricament, el gat és abandonat al carrer, dins d'una bossa lligada, simplement perquè la mestressa se sent molesta per la vitalitat que té i el joc constant. És difícil imaginar una reacció tan dràstica d'un pare o una mare envers un fill o una filla, però la situació fa pensar en el cop emocional que rep un infant quan és arraconat o castigat per una persona adulta, sense entendre el perquè.

La sensació d'abandonament i de solitud de l'infant creix quan el càstig suposa que el tanquin o el deixin momentàniament aïllat en algun lloc. El món li cau al damunt i la sensació de soledat l'aclapara, en sentir-se desvalgut i sense l'ambient de protecció al qual està acostumat. Com li passa al gat del curtmetratge, que queda trist i, més tard, quan té gana, no sap ni com satisfer una necessitat tan bàsica, habituat com estava a trobar-se davant del menjar sense esforç.

Per casualitat, aquest gat troba un altre ésser *abandonat*, en aquest cas de manera conjuntural. Es topa amb una nena que recorda la seva mascota, precisament un gatet que ha mort i que visita al cementiri d'animals. Aleshores dues ànimes solitàries es reconeixen, s'entenen, es consolen i s'acompanyen mútuament.

Allò que els ulls no veuen

La ceguesa és un símbol de soledat. La impossibilitat de percebre visualment l'entorn fa que la *mirada* de la persona invident s'adreci cap a l'interior de si mateixa. Aquest fet de *mirar-se cap a dins*, o sigui, de practicar la *introspecció* resideix en la presa de consciència de la individualitat de cadascú. Des de ben petits, els infants obren aquest camí d'autoconsciència i de creixement personal. D'aquí ve la importància de preservar espais i moments per al cultiu de la soledat. És així sense descuidar la necessitat de la companyia, la convivència, i la relació amb l'entorn.

En el curtmetratge, la nena cega que queda sola utilitza els altres sentits per funcionar autònomament i moure's pel barri. Amb el tacte de la pell, sent l'aire que li acaricia les cames i s'adona del forat a la tanca per on s'ha escapolit el seu gosset. Amb la vareta que es troba, com a extensió de la mà, va recorrent i reconeixent els contorns dels edificis, i el so que en produeix l'impacte sobre

La sensació d'abandonament i de solitud de l'infant creix quan el càstig suposa que el tanquin o el deixin momentàniament aïllat en algun lloc. El món li cau al damunt i la sensació de soledat l'aclapara, en sentir-se desvalgut i sense l'ambient de protecció al qual està acostumat.

2. ELS CURTMETRATGES

les superfícies, l'ajuda a distingir parets de totxo o barrots d'una reixa, que fan música. Per l'oïda li arriben els sorolls urbans i a través de l'olfacte reconeix el flaire d'una fleca, el perfum d'una dona o el tabac de la pipa d'un senyor.

Queda el dubte de si aquest món que percep la protagonista tan intensament és així o és fruit de la seva recreació interior. Sigui quina sigui la resposta, el curtmetratge demostra les capacitats d'una nena amb diversitat funcional que es val perfectament per si mateixa, malgrat la mirada externa que la població que hi veu pot exercir sobre ella.

Ailín en la luna

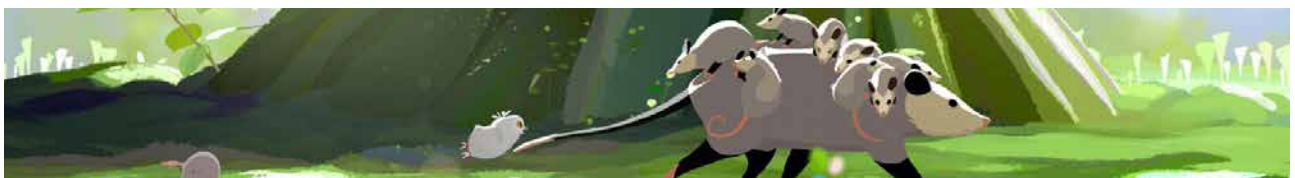
Dues persones poden conviure i, en canvi, viure cada una en el seu món. El curtmetratge mostra una situació molt quotidiana: una mare arriba a casa després d'una jornada laboral feixuga i ha d'atendre la demanda insistent d'atenció de la seva filla de quatre anys. Està cansada, té un munt de feina de la llar per fer i també ha de corregir exercicis, mentre la nena no vol sinó jugar i gaudir de la seva mare.

Com és propi de l'edat, la filla reclama satisfer la necessitat que té d'afecte, després de sentir-se tot el dia sola, sense la presència de la mare. Vol compartir el joc i el moment amb la persona que li és tot, per superar la sensació de soledat. Presa per la pressió i l'angoixa, la mare té una reacció extrema i la castiga a l'habitació, la qual cosa incrementa la desesperança de l'Ailín. Aquesta sensació està molt ben representada amb el planeta imaginari on l'Ailín es refugia. És una referència claríssima als planetes d'*El petit príncep*, representatius d'universos personals i l'autoreflexió.

El curtmetratge mostra també la soledat de la mare, aclaparada per les circumstàncies de la feina, la casa i la filla, amb la complicació de no tenir parella. En aquest sentit, la història serveix perquè els infants despertin l'empatia i reconguin la solitud, no només de l'Ailín, sinó també de la mare.

Està molt ben expressat com l'ingredient fonamental per superar aquest aïllament dels dos personatges, el distanciament entre l'Ailín i la seva mare, és l'amor, que les retroba en un sentiment compartit. La música i els dolços contribueixen a aquesta comunió alegre.

Com és propi de l'edat, la filla reclama satisfer la necessitat que té d'afecte, després de sentir-se tot el dia sola, sense la presència de la mare. Vol compartir el joc i el moment amb la persona que li és tot, per superar la sensació de soledat. Presa per la pressió i l'angoixa, la mare té una reacció extrema i la castiga a l'habitació, la qual cosa incrementa la desesperança de l'Ailín.

2. ELS CURTMETRATGES

Manyoples

Aquest curtmetratge també evidencia el distanciament que pot existir entre dues persones que conviuen sota un mateix sostre. En aquesta història, la mare es mostra voluntàriament tancada en el seu món de lectura, pràcticament insensible a les demandes de la nena i fins i tot a la seva existència. Quan interactua amb la filla, és només per reprimir-la, per no deixar-li fer allò que fa o que vol fer (tenir un gosset), perquè sent que li altera la pau i tranquil·litat. No sembla que es mogui per l'interès de la petita de la casa.

En ser més gran i també més autònoma, la nena d'aquest curt es crea un món particular que gira al voltant del desig de tenir un gos. El desig és un element essencial de la soledat, precisament l'impuls que ens estira cap a l'exterior de nosaltres mateixes, cap a la relació amb els i les altres, cap a la socialització. El desig sempre està relacionat amb la imaginació i el curtmetratge ho apunta magistralment quan la nena arrossega la manyopla com si fos un animal i, encara més, quan el quant es transforma en un cadell. A partir d'aquí, s'acaba el sentiment de soledat de la protagonista, i tot és relació amb l'entorn, amb els altres gossos i els respectius amos. A ressaltar la inspiració amb la famosa escena de *101 dàlmates* (Walt Disney, 1961), en la qual que el gos protagonista mira, des de la finestra, la semblança de les parelles mestressa/mascota que passegen pel carrer.

Finalment, quan la mare veu la fantasia que la seva filla ha creat amb la manyopla, entén que ella s'ha mostrat molt poc comprensiva i la força del desig de la nena. En prendre consciència de la manca d'amorositat que ha tingut, la mare rectifica i decideix anar a buscar el gosset de la veïna.

En ser més gran i també més autònoma, la nena d'aquest curt es crea un món particular que gira al voltant del desig de tenir un gos. El desig és un element essencial de la soledat, precisament l'impuls que ens estira (...) cap a la relació amb els i les altres, cap a la socialització. El desig sempre està relacionat amb la imaginació i el curtmetratge ho apunta magistral.

2. ELS CURTMETRATGES

Per damunt de tot

Les situacions d'aïllament momentani del pare i de la mare són petites experiències de soledat que ajuden els infants a enfrontar-se a les dificultats, a relacionar-se amb l'entorn i a adquirir autonomia. En aquest cas, la parella de girafes passa una estona de les vacances despreocupada de la seva filla, que volta sola pel bosc.

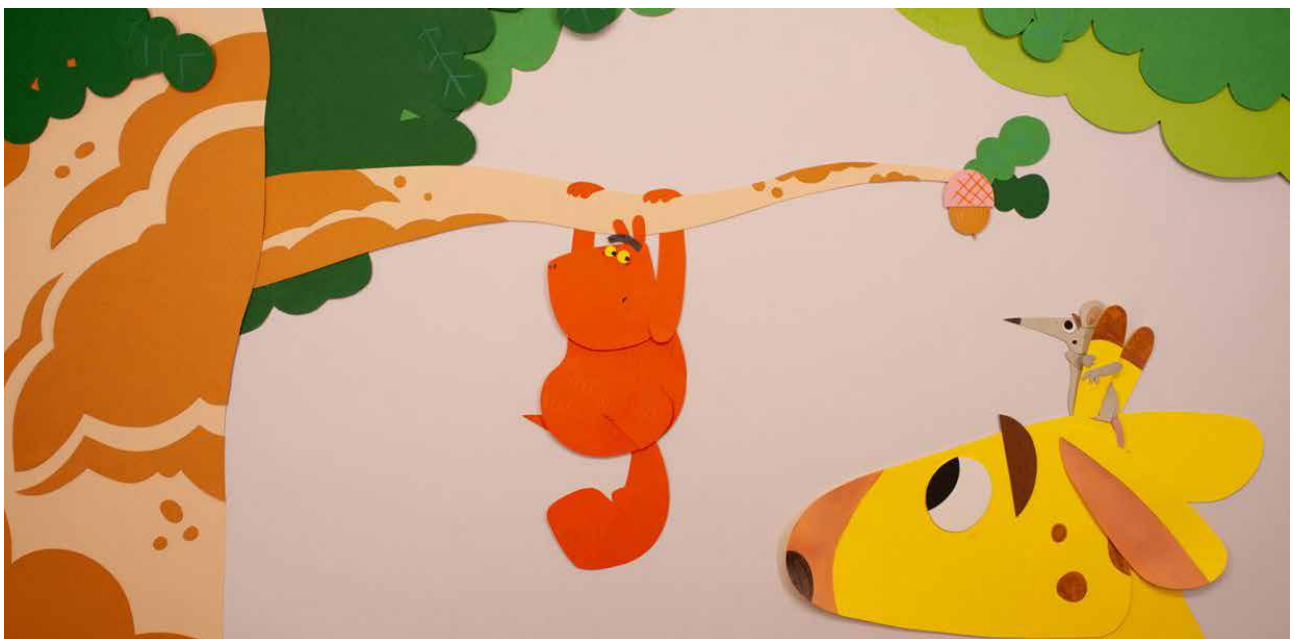
Donat que en aquest entorn és un animal exòtic, topa amb el rebuig de tota la fauna local, que li manifesta una hostilitat clara, metàfora de la intolerància que es dona en l'àmbit humà davant de les persones nouvingudes.

L'esquirol la tracta amb frases que, buscant l'equivalència humana, serien clarament xenòfobes. També el mestre castor al·ludeix a la usurpació de llocs de treball per part dels habitants del bosc vinguts "d'altres països", o la mare porc senglar adverteix les seves cries contra "els forasters", que "no són de fiar".

La petita girafa pren consciència de la seva soledat a partir de l'exclusió a què la sotmet la resta d'animals, sense donar-li cap oportunitat d'inclusió. Aquesta segregació la fa patir i culpabilitzar-se.

No serà fins que la cria de girafa pugui ser d'ajuda de l'esquirol, atrapat en una situació de perill, que la percepció dels animals del bosc no canviarà. A partir d'aleshores ella podrà jugar-hi pletòrica.

La petita girafa pren consciència de la seva soledat a partir de l'exclusió a què la sotmet la resta d'animals, sense donar-li cap oportunitat d'inclusió. Aquesta segregació la fa patir i culpabilitzar-se.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.1. Plantejament general

La seqüència didàctica que proposem al voltant de la selecció de curtmetratges ***El viatge de la Bu i altres contes*** es conforma de cinc moments educatius complementaris:

1. Activitat prèvia a l'aula (1 hora).
2. Anada al cinema per participar a la sessió de projecció.
3. Activitat de creació a l'aula (entre 1 hora i 4 hores, com a màxim).
4. Acció per compartir al [web](#) les creacions de cada grup classe.
5. Possibles interaccions de l'alumnat a casa, amb la comunitat educativa i l'entorn.

3.2. Per anar al cinema

Abans de la sessió de cinema, us suggerim desenvolupar una activitat prèvia a l'aula d'una hora de classe. Us proposem un possible enfocament de la sessió però el podeu adaptar com millor us convingui i sobretot en funció de si treballeu a P3, P4 o P5.

S'obre amb una roda d'aportacions dels nens i les nenes de la classe per enumerar tres qüestions: quines coses ja poden fer sols o soles, en quines situacions no els agradaria sentir-se en soledat i què prefereixen fer sempre en companyia. En funció de l'edat, es pot recollir la llista d'idees compartides a la pissarra o bé complementar-les amb algunes imatges. També és possible treballar-ho en petits grups (15').

A continuació, es defineix conjuntament en quines situacions de solitud s'ha trobat l'alumnat i com s'hi pot fer front, i entre tots i totes s'esbrina què evita que se sentin sols o soles. És important anar donant veu al màxim nombre d'infants (10').

Acompanyant-ho amb il·lustracions de suport (en paper o projectades), el o la docent ressalta com el món adult ha d'evitar que els infants pateixin soledat no volguda, i com pot d'oferir-los tranquil·litat, seguretat i benestar. Es recomana combinar-ho amb la recollida d'algunes de les reaccions de l'alumnat. Aquesta serà també una bona ocasió per explicar que els nens i les nenes de tot el món tenen reconeguts uns [drets](#), entre els quals hi ha la protecció contra l'aïllament i el desemparament. Per això el món adult i l'escola tenen el compromís de promoure espais i situacions que ho evitin en tots els sentits (15').

1. Activitat prèvia a l'aula (1 hora).
2. Anada al cinema per participar a la sessió de projecció.
3. Activitat de creació a l'aula (entre 1 hora i 4 hores, com a màxim).
4. Acció de compartir al [web](#) les creacions de cada grup classe.
5. Possibles interaccions de l'alumnat a casa, amb la comunitat educativa i l'entorn.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

La idea és comentar també el dret dels infants que s'està treballant:

Dret de tots els infants a la protecció contra l'aïllament i la soledat no volguda.

És important lligar-lo amb tot allò que hagi sorgit del cúmul d'aportacions i la posada en comú. L'objectiu és provocar una descoberta participada sobre la importància del dret dels infants a no sentir-se sols, en contra de la seva voluntat. Aquest dret els ha de ser garantit per les persones adultes i les institucions que se'n cuiden (10').

Tant aquesta descoberta com un petit resum del debat portat a terme a l'aula conformen el contingut de l'aportació de cada grup classe a la sala de cinema, de la mà de dos o tres portaveus. Estaria molt bé poder-la gravar en vídeo i aleshores es projectaria a l'inici o durant la mitja part de la sessió presencial de projecció. En el cas de l'opció virtual, es pot fer arribar una fotografia i algunes frases amb les conclusions de l'activitat prèvia.

Com a tancament de la sessió o bé el dia abans de la projecció (en funció del temps disponible), recomanem fer una breu presentació de la selecció de curtmetratges **El viatge de la Bu i altres contes**. Si es disposa d'Internet i equips de visionat a l'aula, el més recomanable és introduir el primer migmetrage projectant-ne el [tràiler](#), amb la idea de presentar la història en relació al tema de la soledat. Si no es pot, l'alternativa és imprimir alguns fotogrames d'alguns dels films. De forma complementària, es poden llegir o comentar algunes sinopsis (10').

L'objectiu d'aquest treball previ a l'aula és situar el context de la pel·lícula escollida i els drets a treballar, i també preparar la projecció entre tots i totes. És una bona oportunitat per extreure els elements claus que cada grup classe aportarà a la sala de cinema, en format vídeo o de viva veu; o que enviarà en forma de frases breus acompanyades d'alguna fotografia.

Durant la posada en comú a l'aula, es pot explicar que els infants de tot el món tenen reconeguts uns drets, entre els quals hi ha la protecció contra l'aïllament i el desemparament.

3.3. Del cinema a l'aula

Dibuixem escenes de soledat i de protecció

Després de veure la selecció de curtsmetratges **El viatge de la Bu i altres contes**, proposem portar a terme una activitat de creació a l'aula que es basa a subdividir el grup classe en quatre subgrups (potser per racons).

El punt de partida és que cada equip revisi el sentit del dret dels infants a treballar:

Dret de tots els infants a la protecció contra l'aïllament i la soledat no volguda.

Cada subgrup elaborarà una sèrie de 4 a 6 dibuixos al voltant d'aquest dret i del record de tot allò que els hagi frapat més dels curtsmetratges que han vist.

Per començar l'activitat, s'aconsella refrescar algunes imatges dels tràilers, el *teaser* o els curtsmetratges en línia, comentar-les breument i decidir els subgrups de treball. Tot seguit, cada nen o nena farà individualment un o dos dibuixos relacionats amb el dret a treballar, inspirant-se en alguna escena del film que li hagi cridat més l'atenció.

Arriba el moment de mirar els dibuixos dels companys i les companyes d'equip. A cada subgrup, cadascú comparteix què ha dibuixat i el perquè. Aquesta posada en comú serà el punt de partida per acordar el guió de la sèrie de 4 o 6 dibuixos a fer en petit grup.

Compartides les mirades dels i les integrants, l'equip passa a elaborar la sèrie de dibuixos acordats, per parelles. Si pel nivell educatiu es dona el cas, convé escriure un títol per a cada imatge i/o decidir-ne un per a tota la seqüència. En acabar les il·lustracions, cada subgrup pot pintar els dibuixos o treballar-los amb *collage*, la tècnica que el o la docent trobi més convenient i interessant, en funció de l'edat i les arts plàstiques que estigui explorant.

Dret de tots els infants a la protecció contra l'aïllament i la soledat no volguda.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

Per finalitzar, es proposa organitzar una posada en comú a l'aula perquè cada subgrup expliqui a la resta quines idees ha treballat i com les ha plasmat en imatges. Amb aquesta presentació i petita reflexió, s'aconseguirà fer una bona repassada al dret dels infants abordat durant les activitats portades a terme entre abans i després de la projecció dels films.

El resultat de cada subgrup es digitalitzarà per després compartir-lo al [web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants](#) amb la resta d'escoles participants. Per grup classe, també es pot confeccionar una presentació conjunta, en format digital, de les sèries de dibuixos dels quatre subgrups.

Aquesta activitat pot desenvolupar-se en una sola sessió d'una hora de classe. En aquest cas, en primer lloc, cal fer una distribució de subgrups i tasques, una explicació breu de l'activitat i una recollida ràpida d'impressions sobre la projecció. En base a tot això, es recorda quin dret dels infants s'està treballant i se'n fa una petita reflexió conjunta. La segona part de la sessió es dedica a que cada subgrup elabori la seva sèrie de dibuixos.

Si és possible, recomanem que l'activitat de creació a l'aula agafi un tractament més transversal al currículum i es pugui desplegar en diverses sessions. La durada ideal és de quatre hores lectives. Així es dona pes a la revisió del dret a treballar i dels curtmétratges, a la reflexió individual i col·lectiva, a l'elaboració i la posada en comú de les creacions fetes a l'aula, i a la recollida de les idees que vagin sorgint al llarg del procés.

L'objectiu d'aquesta activitat és que, entre tot el grup classe, s'elaborin quatre sèries d'il·lustracions sobre el dret dels infants a la protecció contra l'aïllament i el desemparament, partint dels dibuixos individuals que sorgeixen després d'haver gaudit de la selecció de curtmétratges.

QUADRE RESUM: DEL CINEMA A L'AULA*

DURADA	PROCEDIMENTS	CONTINGUTS
1 hora	Visionat dels films. Creació dels subgrups, tria dels drets a treballar i distribució de tasques.	Treball sobre el dret proposat i recordatori de com els curtsmetratges ens serveixen per parlar-ne.
1 hora	Realització dels primers dibuixos individuals sobre escenes inspiradores. Acció per compartir-los en petit grup. Presa d'acords per elaborar el guió de la sèrie de 4 a 6 dibuixos per part de cada subgrup.	Els dibuixos inicials expressen les primeres impressions sobre el film i el dret treballat. En compartir-les, sorgeix el relat comú. Per equips, comentari dels dibuixos que han anat sortint i acord de les idees bàsiques per fer el guió de la sèrie.
1 hora	Per parelles, elaboració dels 4 a 6 dibuixos que configuren la sèrie de cada equip de treball per després passar-los a pintar o bé guarnir fent servir <i>collage</i> .	En el marc de l'equip de treball, s'elaboren i després es decoren els dibuixos que han resultat de les idees de tots i totes sobre el dret a tractar i la inspiració dels films.
1 hora	Cada subgrup o taula acaba la sèrie i, tot seguit, explica la seva creació a la resta de la classe. És important fer una posada en comú final.	Realització dels acabats de la sèrie de dibuixos per part de cada subgrup i, si s'escau, escriptura del títol de la seqüència. Presentació final de les creacions.

*Aquesta activitat es pot fer en una sola sessió, però es proposa un desplegament més minuciós per aprofundir en els drets a treballar a l'aula.

3.4. De l'aula al món

Un cop realitzada l'activitat de creació a l'aula i enviats els resultats per publicar-los al [web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants](#), us suggerim alguna petita acció per portar a terme en col·laboració amb les famílies del vostre alumnat. L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de situacions d'aïllament i de soledat no volguda que podeu arribar a viure a la vostra edat.
2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa la protecció contra l'aïllament i el desemparament per a nens i nenes de la vostra edat.
3. Compartir a l'aula contes de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica **A Barcelona els infants no esteu sols**.

Si és possible, us aconsellem que visiteu amb l'alumnat l'apartat [Creacions escolars del web](#) i proposeu a les famílies entrar-hi.

3.5. Recull de creacions escolars

Un cop finalitzada l'activitat creativa a l'aula, cada grup classe ens farà arribar les creacions dels seus subgrups de treball per email, Dropbox, WeTransfer o similar. Així anirem organitzant els resultats aportats per part de cada escola i els compartirem al [web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants](#).

Des de l'apartat [Creacions escolars](#), podreu accedir tant als vostres treballs de creació com als de la resta d'escoles participants, que estaran organitzats per nivells educatius.

Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat

Quan ja hàgiu portat a terme amb l'alumnat totes les passes de la seqüència didàctica plantejada, us enviarem per correu electrònic un qüestionari d'avaluació que podreu omplir directament en línia. Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

Us agraïm la vostra col·laboració en acompanyar el treball reflexiu i creatiu dels drets dels infants als centres escolars i esperem les vostres aportacions per anar millorant any rere any.

L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de situacions d'aïllament i de soledat no volguda que podeu arribar a viure a la vostra edat.

2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa la protecció contra l'aïllament i el desemparament per a nens i nenes de la vostra edat.

3. Compartir a l'aula contes de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica **A Barcelona els infants no esteu sols**.

4. MATERIAL COMPLEMENTARI

4.1. Enllaços d'interès

- [Web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants](#)
- [Web d'Infància de l'Ajuntament de Barcelona](#)

Textos legislatius al web de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona (lectura fàcil):

- [Declaració Universal dels Drets Humans](#)
- [Convenció sobre els Drets de l'Infant](#)
- [Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona](#)

Altres:

- [Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència](#)
- [Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència](#)
- [Observatori de la soledat de Barcelona](#)
- [Ciutat Cuidadora](#)
- [Una mà de contes](#)

4.2. Bibliografia i filmografia

Bibliografia

- Biddulph, R. (2016). *Grrrrr! Picassent: Andana*
- Haughton, C. (2013). *Un poco perdido*. Santander: Milrazones
- Helmore, J. (2017). *El lleó blanc*. Picassent: Andana
- McKee, D. (2006). *L'Elmer*. Barcelona: Beascoa
- Montanari, E. (2020). *Un dia ple de sons*. Barcelona: Joventut
- Pfister, M. (2005). *El peix irisat*. Barcelona: Beascoa
- Sendak, M. (2009). *Allà on viuen els monstres*. Barcelona: Kalandraka
- Timmers, L. (2014). *Una casa per a en Tom*. Barcelona: Animallibres

Filmografia

- *Cuerdas*. Pedro Solís (dir.). Espanya, 2014
- *Cherry on the Cake*. Hyebin Lee (dir.). Regne Unit, 2009
- *El osito*. Fyodor Khitruk (dir.). URSS, 1964
- *Una nina a la neu* (Sèrie *Ludovic*). Co Hoedeman (dir.). Canadà, 1998
- *Zibila i el poder de les ratlles*. Isabelle Favez (dir.). Suïssa, França i Bèlgica, 2019

Cicle de Cinema dels Drets dels Infants:
www.cinemadretsinfants.cat